

de zeventig weken van Daniël

1. de aanleiding van Daniëls profetie

Daniël 9 (naar ISA)

²⁴ Zeventig weken wordt afgescheiden
over jouw volk en over jouw heilige stad...

- weken = letterlijk “zevens”
- geen “weken van dagen”
- maar: “weken van jaren”

קדשך

kodshecha

heiligheid-van·jou

ועל - עיר

ir - ve'al

stad-van

en·op

על - עמך

ammecha - al

volk-van·jou

op

נחתך

nechtach

hij-wordt-afgescheiden

שבעים

shiv'im

zeventig

שבעים

shavu'im

zevens

9:24

Leviticus 25 (naar ISA)

⁸ En jij telt voor jezelf zeven sabbatten van jaren, zeven jaren zeven keer, en de dagen van de zeven sabbatten van jaren zullen voor jou negenenveertig jaar zijn.

Leviticus 25 Statenvertaling

⁸ Gij zult u ook tellen zeven jaarweken...

Leviticus 25 Herziene Statenvertaling

⁸ Verder moet u voor uzelf zeven sabbatsjaren tellen...

פַּעֲמִים	שֶׁבַע	שָׁנִים	שֶׁבַע	שָׁנִים	שַׁבָּתוֹת	שֶׁבַע	לְךָ	וּסְפַרְתָּ	25:8
pe'amim	sheva	shanim	sheva	shanim	shabbetot	sheva	lecha	vesafarta	
keren	zeven	jaren	zeven	jaren	sabbatten-van	zeven	tot·jou	en·jij-nummert	

waarom krijgt Daniël
deze profetie?

Daniël 9 (naar ISA)

¹ In het eerste jaar van Darius, zoon van Ahasveros, uit het zaad van de Meden, die koning gemaakt was over het koninkrijk van de Chaldeeën,

² in het eerste jaar van zijn regering, verstond ik, Daniël, uit de geschriften het getal van de jaren waarover het woord van JAHWEH tot Jeremia, de profeet, was gekomen: om voor de verwoestingen van Jeruzalem zeventig jaar te vervullen.

- Daniël bevindt zich aan het einde van de zeventig jaren waarover Jeremia had geprofeteerd

Jeremia 25 (naar ISA)

¹¹ En heel dit land zal tot een verwoesting en tot ontzetting worden, en deze natiën zullen de koning van Babel zeventig jaar dienen.

¹² En het zal gebeuren wanneer zeventig jaar vervuld zijn, dat Ik de koning van Babel en die natie zal bezoeken vanwege hun verdorvenheid, zegt JAHWEH...

Jeremia 29 (naar ISA)

¹⁰ Want zo zegt JAHWEH:

Wanneer voor Babel zeventig jaar vervuld zijn, zal Ik naar jullie omzien en Mijn goede woord over jullie bevestigen, om jullie naar deze plaats te doen terugkeren.

Daniël 9 (naar ISA)

³ En ik richtte mijn aangezicht tot de Heer God, om Hem te zoeken met gebed en smeekbeden, met vasten en zak en as.

⁴ En ik bad tot JAHWEH, mijn God, en ik beleed en zei...

Daniëls gebed — Daniël 9:3-19 (vergelijk Lev. 26:40)

- Daniël **belijdt de zonden** van Israël (vers 5-11)
- Israël heeft **niet geluisterd** naar JAHWEH en Zijn profeten
- de aangekondigde **vloek en het oordeel** zijn daarom over Israël gekomen (vers 11-14)
- Daniël doet een beroep op Gods **rechtvaardigheid en ontfermingen**
- hij bidt specifiek voor **Jeruzalem**, Gods **heilige berg** en het **verwoeste heiligdom** (vers 16-18)
- zijn smeekbede: “**Heer, hoor! Heer, vergeef! Heer, luister en handel! Stel niet uit!**” (vers 19)

Daniël 9 (naar ISA)

²⁰ En terwijl ik nog sprak en bad en mijn zonde en de zonde van mijn volk Israël beleed, en mijn smeekbede neerwierp voor het aangezicht van JAHWEH, mijn God, over de heilige berg van mijn God,

²¹ en terwijl ik nog sprak in het gebed, kwam de man Gabriël, die ik in het begin in het gezicht gezien had, snel vliegend tot mij, omstreeks de tijd van het avondoffer.

Daniël 9 (naar ISA)

²² En hij deed mij begrijpen en sprak met mij en zei:
Daniël, nu ben ik uitgegaan om jou inzicht en begrip te
geven.

- Gabriëls antwoord over de zeventig weken komt dus niet uit het niets, maar wordt gegeven tegen de achtergrond **van een aflopende, door God vastgestelde periode van zeventig jaar.**

eerst een stap terug:
waarom waren het zeventig jaar?

2 Kronieken 36 (naar ISA)

¹⁷ En Hij deed tegen hen de koning van de Chaldeeën opkomen (...)

¹⁹ En zij verbrandden het huis van God en braken de muur van Jeruzalem af, en al haar paleizen verbrandden zij met vuur, en al haar kostbare voorwerpen werden tot verderf gebracht.

²⁰ En wie overgebleven waren van het zwaard voerde hij weg naar Babel, en zij werden hem en zijn zonen tot dienaren, tot aan het regeren van het koninkrijk van Perzië,

- de verwoesting van Jeruzalem en de tempel door Nebukadnezar (:13)

2 Kronieken 36 (naar ISA)

²¹ om het woord van JAHWEH door de mond van Jeremia te vervullen, totdat het land zijn sabbatten had vergoed. Al de dagen van zijn verwoesting hield het sabbat, om zeventig jaar te vervullen.

- het land kreeg zijn sabbatten vergoed
- hoezo? =>

Leviticus 25 (naar ISA)

² Wanneer jullie komen in het land dat Ik jullie geef, dan zal het land een sabbat rusten voor JAHWEH.

³ Zes jaren zal jij jouw land zaaien en zes jaren zal jij jouw wijngaard snoeien en zamel jij haar opbrengst in.

⁴ Maar in het zevende jaar zal er een sabbat van rust zijn voor het land, een sabbat voor JAHWEH. Jouw akker zal jij niet zaaien en jouw wijngaard zal jij niet snoeien.

- zes jaren gevolgd door het zevende jaar: een sabbatsjaar

wat als Israël
de sabbatsjaren niet hield?

Leviticus 26 (naar ISA)

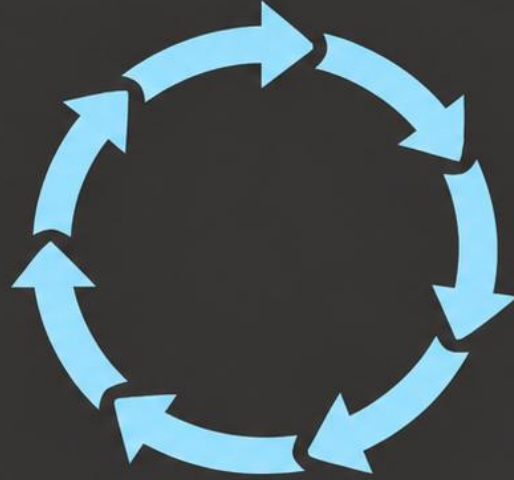
³³ En Ik zal jullie verstrooien onder de natiën en Ik zal het zwaard achter jullie aan trekken. En jullie land zal een verwoesting zijn en jullie steden zullen een woestenij zijn.

³⁴ Dan zal het land zijn sabbatten aanvaarden, al de dagen dat het verwoest ligt en jullie in het land van jullie vijanden zijn.

Dan zal het land rusten en zijn sabbatten vergoeden.

³⁵ Al de dagen dat het verwoest ligt, zal het rusten, omdat het niet rustte tijdens jullie sabbatten, toen jullie erop woonden.

- als het volk de sabbatsjaren niet in acht nam, zou God er zelf voor zorgen dat het land zijn sabbatten vergoed kreeg

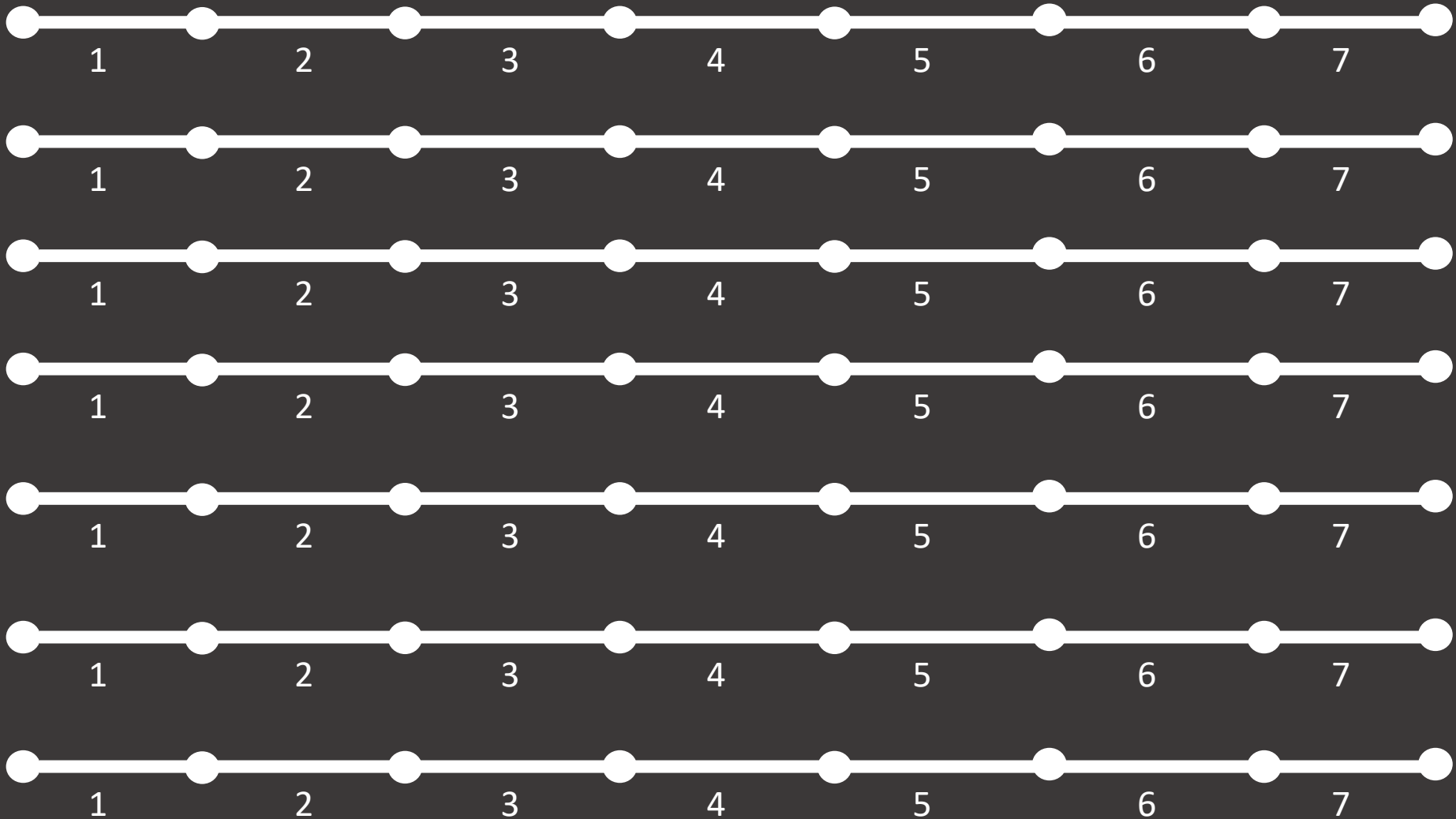

de cyclus van
sabbatsjaren

Leviticus 25 (naar ISA)

⁸ En jij telt voor jezelf zeven sabbatten van jaren, zeven jaren zeven keer, en de dagen van de zeven sabbatten van jaren zullen voor jou negenenveertig jaar zijn.

- ieder *zevende jaar* is een *sabbatsjaar*
- **maar ook:** onderdeel van een grotere cyclus:
 - ✓ zeven sabbatten van jaren
 - ✓ $7 \times 7 = 49$ jaar

○ maar daarmee is de
cyclus nog niet voltooid

Totaal

49 jaar

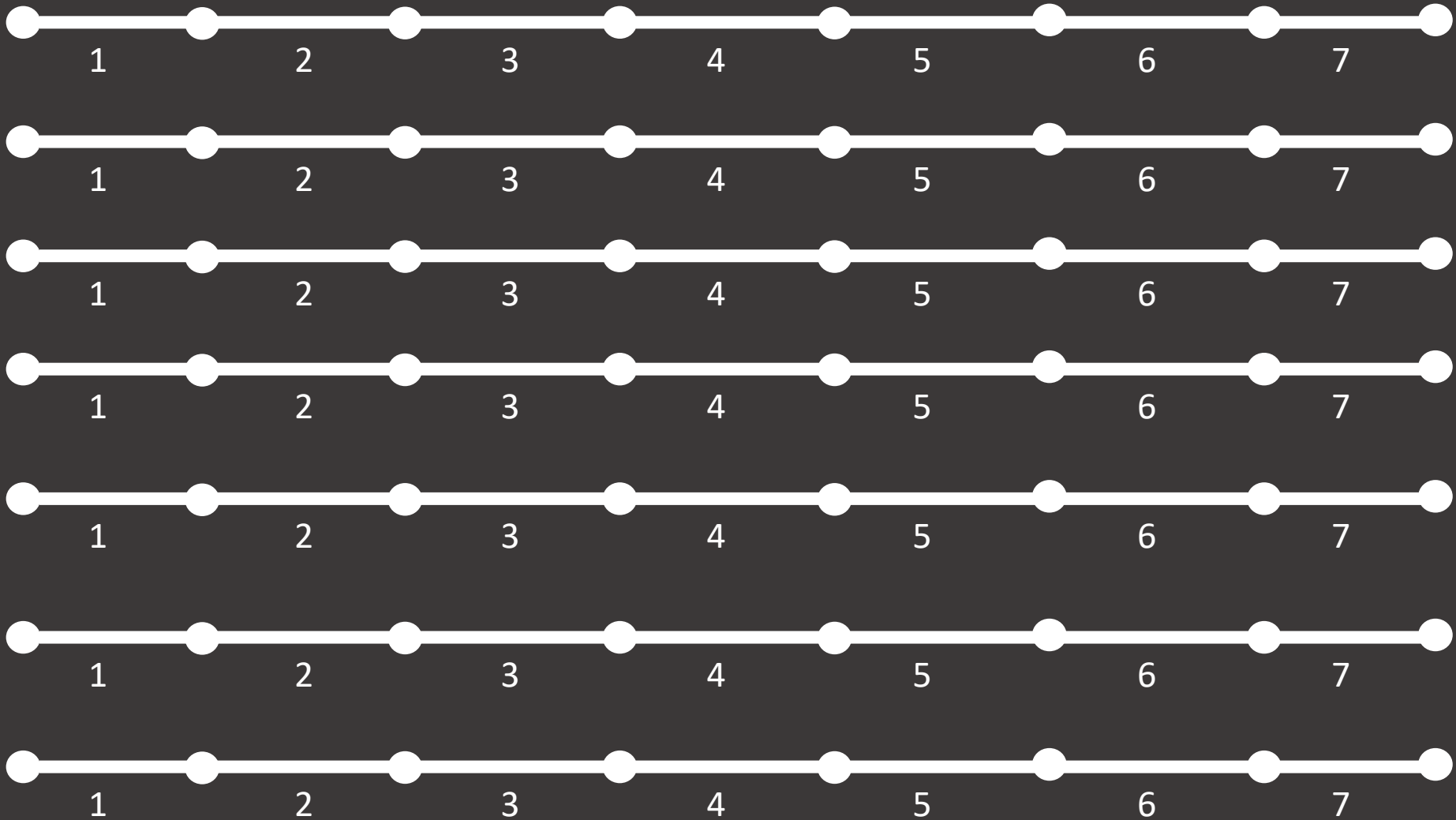
Leviticus 25 (naar ISA)

(...)

¹⁰ En jullie zullen het jaar, het vijftigste jaar, heiligen...

¹¹ Een jubeljaar zal dit vijftigste jaar voor jullie zijn.

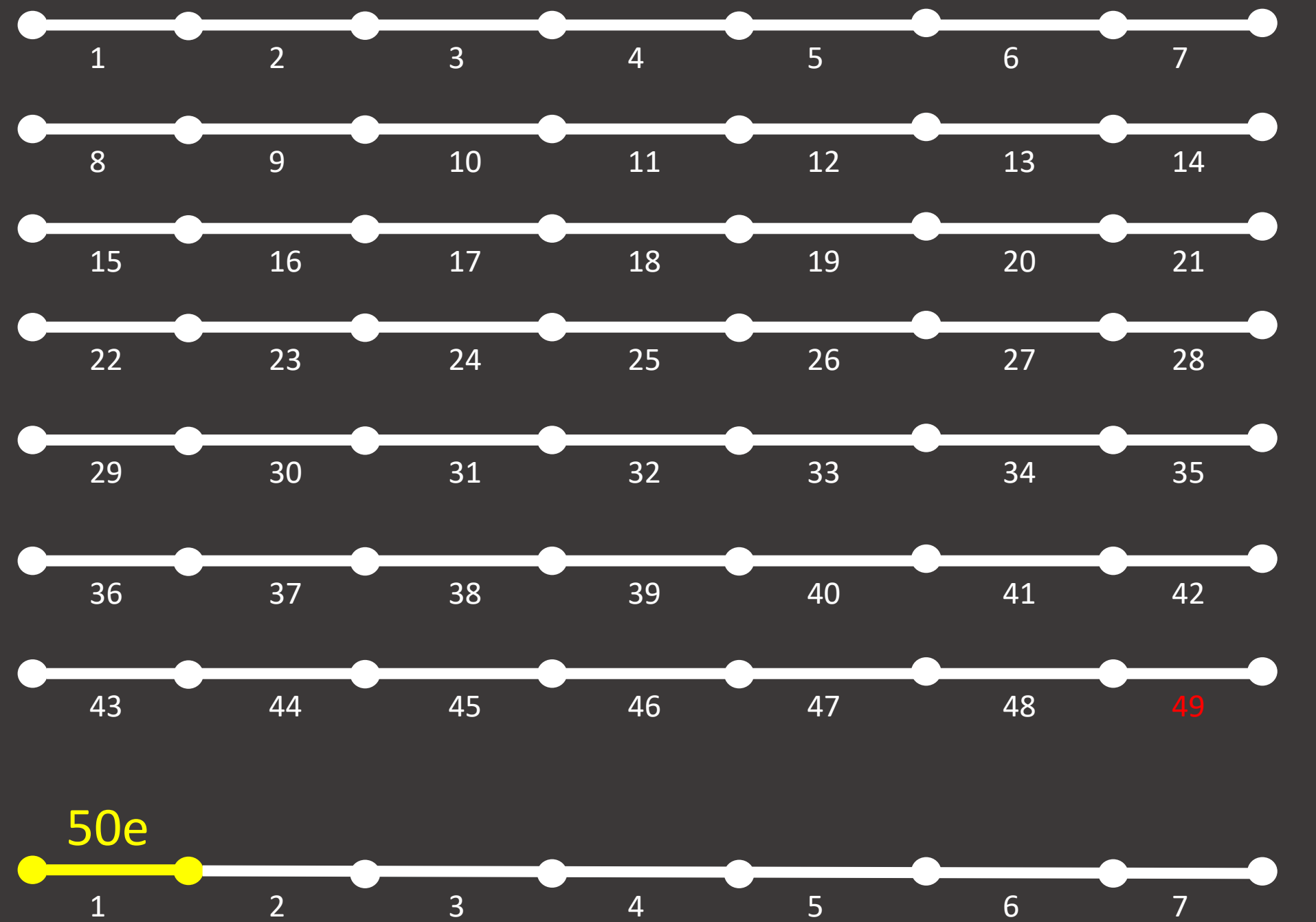
- met het vijftigste jaar werd een jubeljaarcyclus voltooid

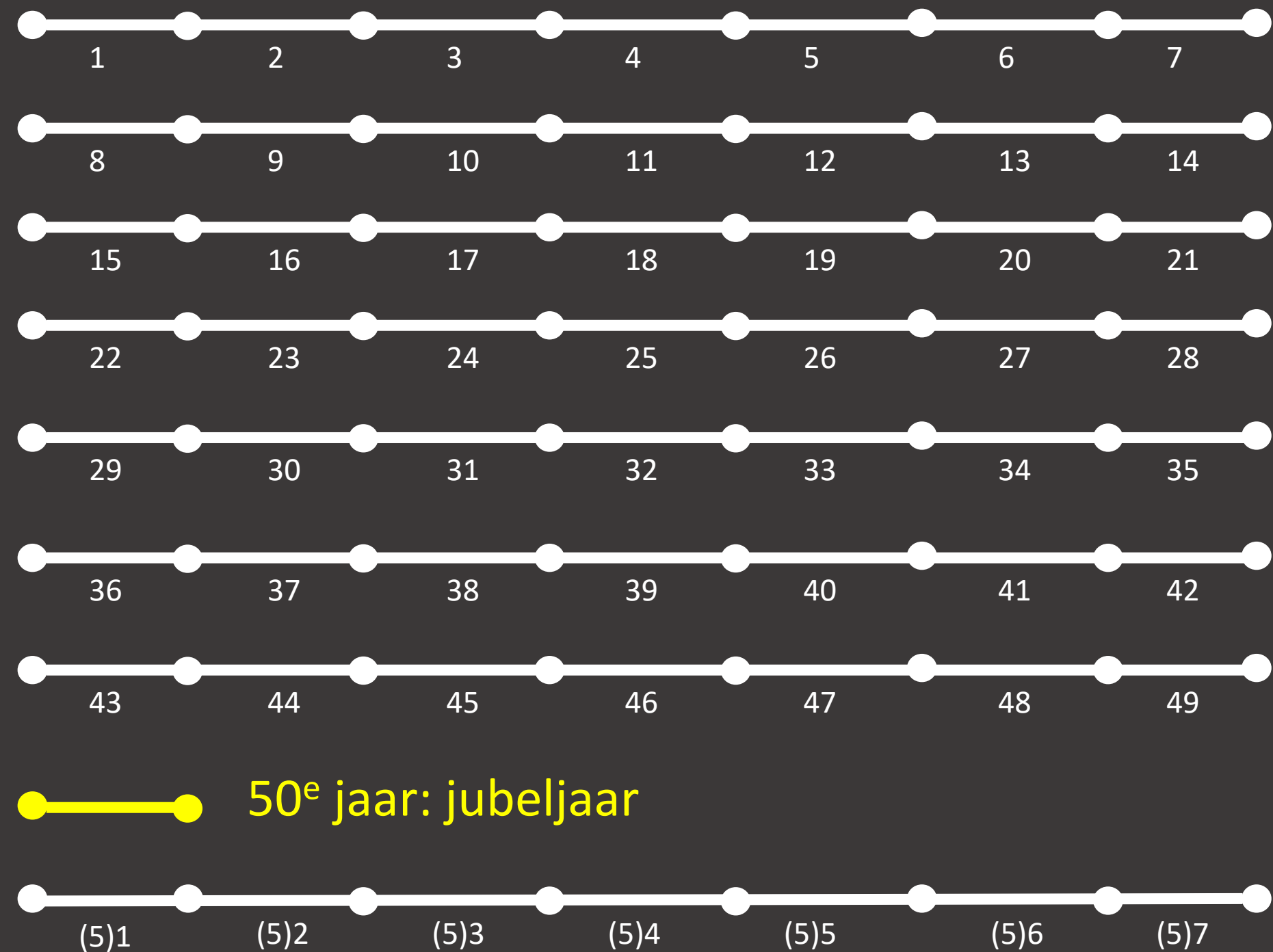

50^e jaar is: jubeljaar

50e

Leviticus 25 (naar ISA)

- ¹⁰ En jullie zullen het jaar, het vijftigste jaar, heiligen...
- ¹¹ Een jubeljaar zal dit vijftigste jaar voor jullie zijn.

- drie redenen waarom het 50e jaar niet tevens het eerste jaar van de volgende cyclus is:
 1. het heet “het vijftigste jaar” en niet “het eerste jaar”, of: “het eerste én vijftigste jaar”
 2. het vijftigste jaar was **geheiligd** = apart gezet, afgezonderd, bestemd
 3. in het jubeljaar werd, net als in een sabbatsjaar, niet gezaaid =>

Leviticus 25 (naar ISA)

- ¹⁰ En jullie zullen het jaar, het vijftigste jaar, heiligen...
- ¹¹ Een jubeljaar zal dit vijftigste jaar voor jullie zijn.

Leviticus 25 (naar ISA)

¹¹ Een jubeljaar zal dit, het vijftigste jaar, voor jullie zijn. Jullie zullen niet zaaien en jullie zullen niet oogsten wat vanzelf opkomt en jullie zullen de ongesnoeide wijnstokken niet afsnijden.

50e

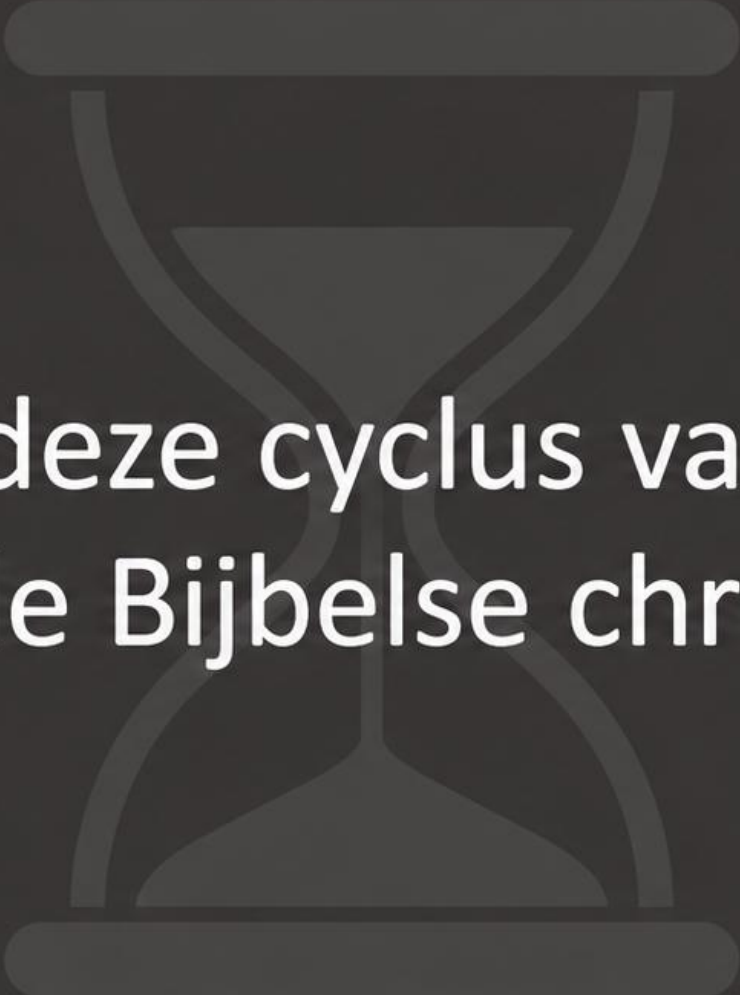
Leviticus 25 (naar ISA)

² Wanneer jullie komen in het land dat Ik jullie geef, dan zal het land een sabbat rusten voor JAHWEH.

³ **Zes jaren zal jij jouw land zaaien en zes jaren zal jij jouw wijngaard snoeien** en zamel jij haar opbrengst in.

⁴ Maar in het zevende jaar zal er een sabbat van rust zijn voor het land, een sabbat voor JAHWEH. Jouw akker zal jij niet zaaien en jouw wijngaard zal jij niet snoeien.

zien we deze cyclus van **50 jaar**
terug in de Bijbelse chronologie?

zevenduizend jaar

Adam

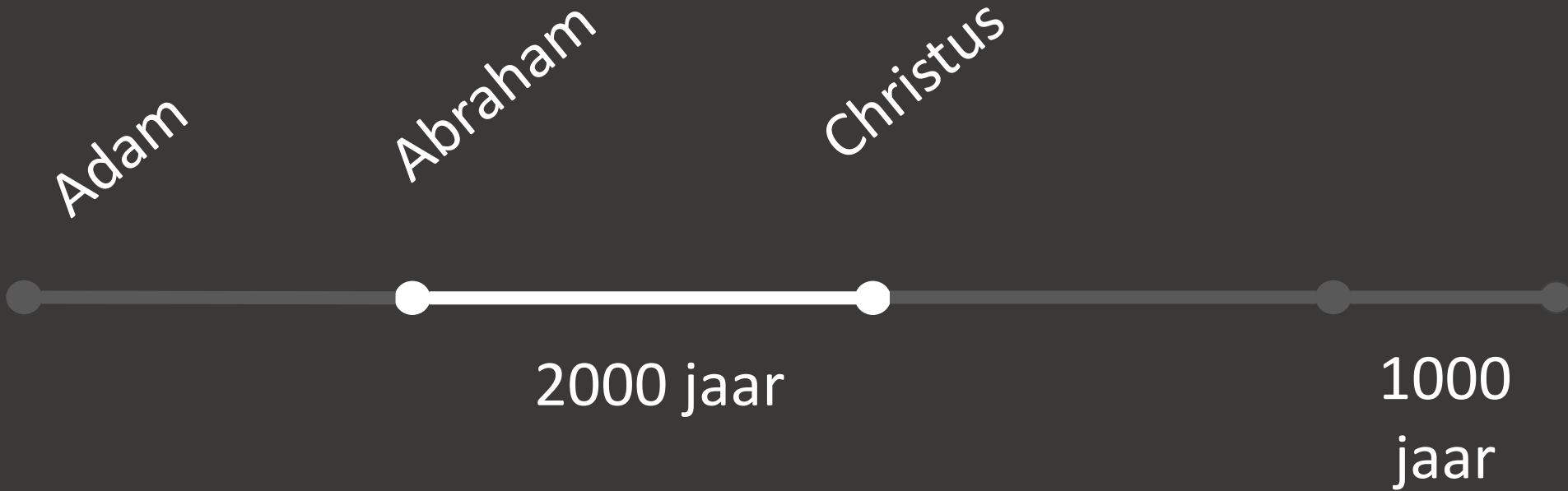
1000
jaar

zevenduizend jaar

drie periodes van tweeduizend jaar

zevenduizend jaar

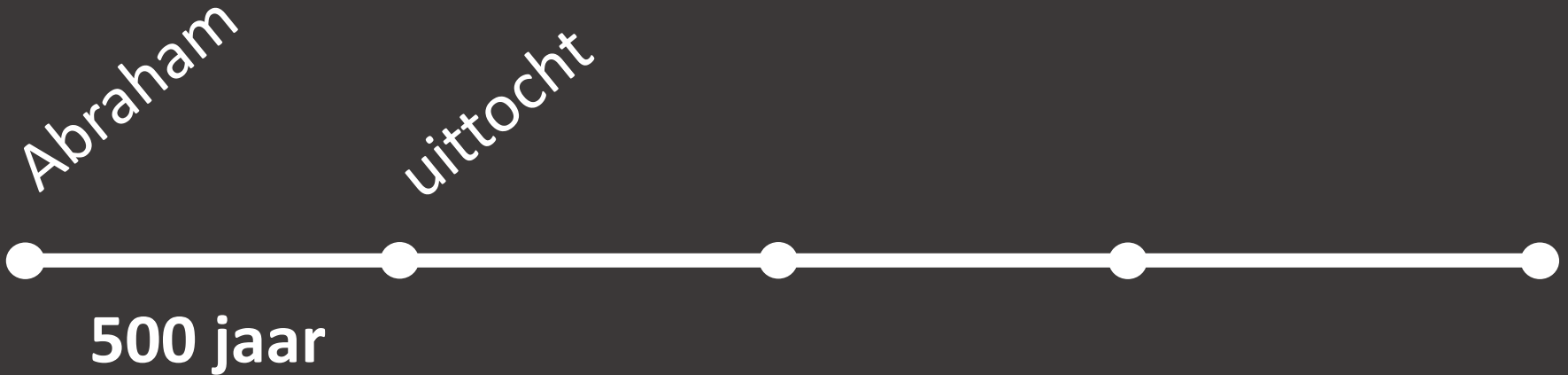
de periode van Abraham tot Christus is te verdelen in vier gelijke tijdsblokken

van
Abraham tot uittocht

Genesis 15 (naar ISA)

¹³ En Hij zei tot Abram: Jij zal weten, ja, weten, dat jouw zaad een tijdelijk verblijver zal zijn in een land, dat het hunne niet is, en dat zij hen dienen zullen, en dat dezen hen zullen vernederen, vierhonderd jaar.

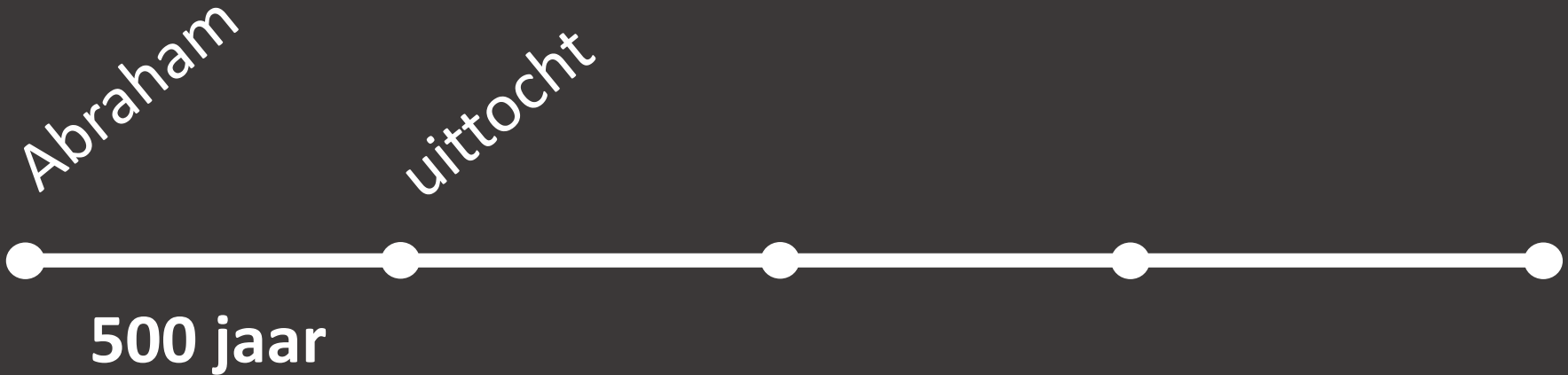
- Abraham was 100 jaar oud toen Izak geboren werd (Gen. 21:5)
- $400 + 100 = 500$

Galaten 3 (naar ISA)

¹⁷ Dit nu zeg ik: een verbond, tevoren bekrachtigd door God, maakt de wet, die vierhonderddertig jaar later gekomen is, niet ongeldig, zodat zij de belofte teniet zou doen.

- de wet na 430 jaar
- Abraham ontving de belofte toen hij 70 jaar oud was
- $430 + 70 = 500$

van de
uittocht tot Salomo

1 Koningen 6 (naar ISA)

¹ En het gebeurde in het vierhonderdtachtigste jaar na het uitgaan van de zonen van Israël uit het land Egypte, in het vierde jaar, in de maand Ziv — dat is de tweede maand — van het regeren van Salomo over Israël, dat hij het huis voor JAHWEH bouwde.

○ 480 jaar na de uittocht

1 Koningen 9 (naar ISA)

¹⁰ En het gebeurde aan het einde van twintig jaar, waarin Salomo de twee huizen had gebouwd: het huis van JAHWEH en het huis van de koning.

- 480 jaar na de uittocht
- 20 jaar bouw tempel en paleis
- $480 + 20 = 500$

van **Salomo** tot
Kores

Ezechiël 4 (naar ISA)

⁴ En jij, lig op jouw linkerzijde en leg de verdorvenheid van het huis van Israël daarop. Naar het getal van de dagen dat jij daarop ligt, draag jij hun verdorvenheid.

⁵ En Ik geef jou de jaren van hun verdorvenheid, naar het getal van de dagen: driehonderdnegentig dagen. En jij draagt de verdorvenheid van het huis van Israël.

Ezechiël 4 (naar ISA)

⁶ En wanneer jij deze voltooid hebt, dan lig jij voor de tweede keer neer, op jouw rechterzijde, en jij draagt de verdorvenheid van het huis van Juda: veertig dagen. Een dag voor een jaar, een dag voor een jaar, geef Ik jou.

- $390 + 40 = 430$ jaar
- ook te berekenen door de regeringsjaren van de koningen bij elkaar op te tellen

2 Kronieken 36 (naar ISA)

²¹ om het woord van JAHWEH door de mond van Jeremia te vervullen, totdat het land zijn sabbatten had vergoed. Al de dagen van zijn verwoesting hield het sabbat, om zeventig jaar te vervullen.

$$\bigcirc \quad 430 + 70 = 500 \text{ jaar}$$

terug naar **Daniël 9**

Daniël 9 (naar ISA)

²¹ en terwijl ik nog sprak in het gebed, kwam de man Gabriël (...) ²² En hij deed mij begrijpen en sprak met mij en zei: Daniël, nu ben ik uitgegaan om jou inzicht en begrip te geven.

²³ Bij het begin van jouw smeekbeden ging een woord uit, en ik ben gekomen om het bekend te maken, want jij bent zeer geliefd.

Begrijp daarom het woord en krijg inzicht in het gezicht.

- aan het einde van de 70 jaar verwoesting én aan het einde van een periode van 500 jaar
- **welk woord** hier uitgaat, komt straks bij de bespreking van vers 25 aan de orde

Daniël 9 (naar ISA)

²⁴ Zeventig weken wordt afgescheiden
over jouw volk en over jouw heilige stad...

- een nieuwe periode van 70 weken volgt
- hoeveel jaar is 70 weken?

Leviticus 25 (naar ISA)

¹⁰ En jullie zullen het jaar, het vijftigste jaar, heiligen...

¹¹ Een jubeljaar zal dit vijftigste jaar voor jullie zijn.

- $70 \text{ weken} = 70 \times 7 = 490 \text{ jaar}$
- $7 \text{ weken} + 1 \text{ jubeljaar} = 49 + 1 = 50 \text{ jaar}$
- $70 \text{ weken} = 10 \times 7 \text{ weken} + 10 \text{ jubeljaren}$
- $490 + 10 = \mathbf{500 \text{ jaar}}$

